

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	51-554-01-129
Дата	16.07.2015

1435

ДО
Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-ВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Уважаема госпожо Председател,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме проект на Закон относно мерките за контрол на цените на основни стоки и услуги.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване.

Вносители:

Нина Димитрова
Братимир Стойнев
Анаас Анаасел
Христо Расташки
Жури Веселински
Вioleta Комитов.

Томас Кристиан Девен

Красноярск Тимков Никит - коммунист //

Павлу Степану Петру

Владимир Герасимов
Николай Цуканов
Габриел Велков

Марияна Богданова
Владимир Нончев
Георгиев Георгиев
Михаил Петков
Билана Иванова
Кристиан Вурганов
Кирин Грозев
Николай Димитров

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН
ОТНОСНО МЕРКИТЕ ЗА КОНТРОЛ НА ЦЕНИТЕ НА ОСНОВНИ
СТОКИ И УСЛУГИ

Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Цели и обхват

Чл. 1. Този закон урежда мерките за контрол на цените на основни стоки и услуги и начина за прилагането им в периода на въвеждане на еврото в Република България.

Чл. 2. Законът има за цел предотвратяване на спекулативното повишаване на цените и защита на потребителите в периода на въвеждане на еврото в Република България, като регламентира видовете мерки за контрол на цените, начина на тяхното прилагане, видовете стоки и услуги предмет на мерките, кръгът на задължените лица, компетентните органи за контрол върху прилагането на този закон, санкциите за нарушение на закона..

Глава втора.
МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ НА ЦЕНИТЕ

Раздел I.
Цел на мерките

Чл. 3. Мерките за контрол на цените се прилагат за да се предотвратят отрицателните ефекти от промените в цените на дребно на основни стоки и услуги, да се смекчат инфлационните ефекти, да се избегне спекулативно ценообразуване, да се постигне прозрачност при информирането на потребителите при промени в цените, да се противодейства на спекулата в периода на въвеждане на еврото в Република България.

Раздел II.
Временен характер на мерките

Чл. 4. (1) Мерките за контрол на цените се прилагат в периода на въвеждане на еврото в Република България, който започва един месец след

датата на влизане в сила на Решението за приемането на еврото и приключва дванадесет месеца след въвеждане на еврото в Република България.

(2) Периодът на прилагане на отделни мерки може да бъде съкратен или удължен при необходимост с решение на Министерски съвет.

Раздел III. Видове мерки

Чл. 5. Мерките за контрол на цените са:

1. определяне на максимални цени при търговия на дребно;
2. определяне на пределни надценки;
3. връщане на максималните цени до определено ниво;
4. обявяване на ценови листи на сайта на задълженото лице по чл. 7 и/или по друг подходящ начин;
5. задължително редовно или периодично предоставяне на данни за цените;
6. задължително обявяване на цена, която е била валидна в предходен период;
7. забрана за увеличаване размера на такси и въвеждане на нови такси;
8. други мерки, определени от съответния орган за основните стоки и услуги, предмет на закона.

Раздел IV. Определяне на групите стоки и услуги, по отношение на които се налагат мерките по чл. 5

Чл. 6. Мерките за контрол на цените по чл. 5 се прилагат по отношение на:

1. основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост, определени с решение на Министерски съвет;
2. таксите и комисионите на банките;
3. продукти от нефтен произход;
4. електронни съобщителни услуги;
5. лекарствени продукти, отпускани без лекарско предписание;
6. други стоки и услуги, определени с решение на Министерски съвет.

Раздел V. Задължени лица

Чл. 7. Задължени лица по този закон са: търговците на дребно, предлагащи хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост; банките; търговците с продукти от нефтен произход на дребно; предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни

услуги, аптеки и дрогерии и други търговци, предлагащи стоки и услуги по чл. 6.

Раздел VI.

Задължение за информираност на клиентите за мерките по чл. 5

Чл. 8. (1) Задължените лица по чл. 7 са длъжни да информират клиентите ясно, видимо, четливо и лесно разбираемо за предприетите мерки по чл. 5.

(2) Задължението за предоставяне на информация по ал. 1 се осъществява чрез:

1. обозначаване на стоките със специален знак, утвърден от Министерство на икономиката и индустрията;

2. информационни табла, листовки, брошури със списък на стоките и услугите, обхванати от съответната мярка по чл. 5;

3. форми на дигитална реклама със списък на стоките и услугите, обхванати от съответната мярка по чл. 5, когато е приложимо;

4. други форми със списък на стоките и услугите, обхванати от съответната мярка по чл. 5.

(3) В обекти за търговия на дребно с хранителни продукти и стоки от първа необходимост с площ над 400 m² се обособява ясно обозначено и определено място за продажба на стоки, обхванати от мерки по чл. 5, освен ако не изискват съхранение в хладилни витрини.

Глава трета.

МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ НА ЦЕНИТЕ НА ОСНОВНИ ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ И СТОКИ И УСЛУГИ ОТ ПЪРВА НЕОБХОДИМОСТ

Раздел I.

Определяне на максимална цена на основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост

Чл. 9. (1) Министерският съвет на всеки три месеца определя с решение основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост и максималните им цени при търговия на дребно. Максималните цени при търговия на дребно се определят в евро и в левове в рамките на посочения в чл. 15 ал. 2 от Закона за въвеждане на еврото в Република България период, като за цените в евро се прилагат правилата за превалутиране по чл. 12 и съответно за закръгляване по чл. 13 от същия закон.

(2) Министерският съвет изготвя и обявява списък на определените основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост по ал. 1 и техните максимални цени при търговия на дребно.

Чл. 10. Търговците, които предлагат за продажба на дребно основни хранителни продукти, стоки и услуги от първа необходимост от списъка по чл. 9, ал. 2 формират цена на тези продукти, не по-висока от максималните цени, определени с решението на Министерски съвет по чл. 9, ал. 1.

Раздел II.

Определяне на пределна надценка на основни хранителни продукти, включени в списъка по чл. 9, ал. 2

Чл. 11. (1) Министерският съвет определя с решение пределна надценка в размер на до 10 на сто на основни хранителни продукти, включени в списъка по чл. 9 ал. 2 в рамките на определената максимална цена.

(2) Пределната надценка по ал. 1 се начислява върху нетната фактурна цена без ДДС, като на търговците по чл. 10 се забранява издаването на фактури за обратни услуги към доставчика по отношение на тези продукти.

(3) Пределната надценка по ал. 1 е задължителна за търговците на дребно, търгуващи с хранителни стоки, с годишен оборот над 20 млн. лв. през предходната календарна година.

Чл. 12. (1) Министерският съвет определя с решение пределни надценки по отношение на покупко-продажбата на хранителните продукти, включени в списъка по чл. 9 ал. 2, както следва:

1. за производители;
2. за преработватели;
3. за търговци на едро по цялата верига на доставки.

(2) Министерският съвет с наредба определя начина на формиране на пределните надценки по отношение на покупко-продажбата на хранителните продукти, включени в списъка по чл. 9, ал. 2 за всяко от задължените лица по ал. 1.

Чл. 13. (1) Задължените лица по чл. 11, ал. 3 формират продажната цена на продуктите по чл. 11, ал. 1 с пределна надценка до 10 на сто в рамките на максималната цена по чл. 9, ал. 1

(2) Задължените лица по чл. 12, ал. 1 формират цена на продуктите по чл. 11, ал. 1 с пределна надценка, определена по чл. 12.

Чл. 14. (1) Задължените лица по чл. 11, ал. 3 и по чл. 12, ал. 1 изпращат информация по чл. 13 до Министерството на икономиката и индустрията в 14-дневен срок от публикуването на решението на Министерски съвет по чл. 11, ал. 1, съответно чл. 12, ал. 1.

(2) При промяна в решението на Министерски съвет по чл. 11, ал. 1, съответно чл. 12, ал. 1 задължените лица по чл. 11, ал. 3 и по чл. 12, ал. 1 подават нова информация по ал. 1 в 14-дневен срок от публикуване на промяната.

Раздел III.

Обозначаване на стоките и услугите от списъка по чл. 9, ал. 2

Чл. 15. (1) Търговците, които предлагат за продажба на дребно основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост от списъка по чл. 9, ал. 2 обозначават тези продукти със специален знак, утвърден от Министерството на икономиката и индустрията.

(2) Търговците по ал. 1 обявяват хранителните продукти и стоките и услугите от първа необходимост от списъка по чл. 9, ал. 2 чрез информационни табла, листовки, брошури и форми на дигитална реклама, когато е приложимо.

Чл. 16. Търговците, които предлагат за продажба на дребно основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост от списъка по чл. 9, ал. 2 в обектите за търговия на дребно с площ над 400 кв. м. обособяват ясно обозначено и отделено място за продуктите от списъка по чл. 9, ал. 2, освен ако не изискват съхранение в хладилни витрини.

Чл. 17. Цените на всички стоки и услуги от списъка по чл. 9, ал. 2 се обозначават в евро и в левове за посочения в чл. 15, ал. 2 от Закона за въвеждане на еврото в Република България период, като за цените в евро се прилагат правилата за превалутиране по чл. 12 и съответно за закръгляване по чл. 13 от същия закон.

Раздел IV.

Обявяване на цените на основните хранителни продукти и стоките и услугите от първа необходимост, валидни към 1 януари 2025 г.

Чл. 18. (1) Търговците на дребно, които предлагат основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост обявяват цените на тези стоки и услуги, валидни към 1 януари 2025 г. в търговския обект.

(2) В случаите, в които съответната стока или услуга не е предлагана за продажба на дребно към 1 януари 2025 г. в търговския обект или същият към този момент не е функционирал, търговецът обявява цената на съответната стока или услуга по ал. 1, валидна към началния ѝ момент на предлагане и датата на началното предлагане.

(3) Цените на основните хранителни продукти и стоките и услугите от първа необходимост, валидни към 1 януари 2025 г., се обявяват на видно място, ясно, видимо, четливо и лесно разбираемо в непосредствена близост до продажните им цени.

(4) Търговците по ал. 1 обявяват цените на основните хранителни продукти и стоките и услугите от първа необходимост, които предлагат, валидни към 1 януари 2025 г. или към началния момент на предлагане след тази дата и на интернет страницата си, когато е приложимо.

Раздел V.

Обявяване на цените на стоките и услугите от списъка по чл. 9, ал. 2

Чл. 19. (1) Търговците на дребно, предлагащи основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост по чл. 9, ал. 1 поставят на входа на търговския обект или на друго видимо място информационно табло с артикулите от списъка по чл. 9 ал. 2 и техните цени в евро и левове.

(2) Търговците на дребно, предлагащи основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост по чл. 9 ал. 1 обявяват цените на продуктите от списъка по чл. 9 ал. 2, които предлагат и на интернет страницата си, когато е приложимо.

Раздел VI.

Задължение за поддържане и предлагане на продукти от списъка по чл. 9, ал. 2

Чл. 20. (1) Търговците на дребно с годишен оборот над 20 млн. лв. поддържат поне по един артикул от хранителните продукти и стоките и услугите от първа необходимост от списъка по чл. 9 ал. 2 в търговските си обекти и предлагат тези продукти на потребителите без прекъсване.

(2) Хранителните стоки по ал. 1 не могат да са имитиращи продукти и трябва да отговарят на качествените характеристики по утвърдени или браншови стандарти.

Глава четвърта.

МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ НА ТАКСИТЕ И КОМИСИОНИТЕ НА БАНКИТЕ

Раздел I.

Определяне на максимален размер на таксите и комисионите на банките

Чл. 21. (1) Банките, лицензирани от БНБ, и клоновете на банки, осъществяващи дейност на територията на страната, които предоставят платежни услуги на потребители, определят размер на начисляваните такси, събирани от потребители за услугите, предоставени по разплащателни сметки не по-висок от средния размер на таксите за тези услуги към 31 декември 2024 г.

(2) Средният размер на таксите, начислявани от банките на потребители за услугите по разплащателни сметки се изчислява от БНБ и публикува на нейната интернет страницата в съответствие с чл. 120 ал. 6 от Закона за платежните услуги и платежните системи.

Чл. 22. Банките, лицензирани от БНБ, и клоновете на банки, осъществяващи дейност на територията на страната, определят размер на таксите и комисионите за предоставяните от тях финансови услуги на юридически лица не по-висок от средния размер на всяка услуга към 31 декември 2024 г.

Раздел II. Регистър на таксите

Чл. 23 Българската народна банка поддържа регистър за таксите и комисионите на банките.

Раздел III. Обявяване размера на таксите и комисионите на банките

Чл. 24. (1) Банките, обявяват размера на таксите и комисионите за услугите, които предоставят, в офисите и на интернет страницата си в евро и левове.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя във всеки случай безплатно на хартиен или на друг траен носител при поискване от клиент.

Раздел IV. Забрана за увеличаване размера на таксите и комисионите и въвеждане на нови такси и комисиони

Чл. 25. Банките не могат да увеличават размера на таксите и комисионите в периода на въвеждане на еврото в Република България по чл. 4

Чл. 26. В първите 12 месеца след въвеждане на еврото в Република България не се начисляват от банките:

1. такси за обмяна в брой на банкноти и монети от лев в евро;
2. нови такси, свързани с обмяната на левове в евро.

Глава пета. МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ НА ЦЕНИТЕ НА ПРОДУКТИТЕ ОТ НЕФТЕН ПРОИЗХОД ПРИ ТЪРГОВИЯ НА ДРЕБНО

Раздел I. Определяне на максималната цена на продуктите от нефтен произход при търговия на дребно

Чл. 27. (1) Министерският съвет на всеки две седмици определя максимални цени при търговия на дребно на продуктите от нефтен произход.

(2) Максималната цена на при търговия на дребно на продуктите от нефтен произход се определя въз основа на формула, която отчита базовата цена на горивата за предходния 14-дневен период и пределна надбавка.

Чл. 28. Търговците на горива на дребно определят цени на дребно на продуктите от нефтен произход, не по-високи от максималните цени, определени с решението на Министерски съвет по чл. 27.

Раздел II.

Обявяване цените на продуктите от нефтен произход при търговия на дребно

Чл. 29. (1) Търговците на горива на дребно обявяват по подходящ начин, който не въвежда потребителите в заблуждение, в търговските обекти за зареждане на горива цените на продуктите от нефтен произход в евро и левове. Обявяването на цените следва да е ясно, видимо, четливо и лесно разбираемо.

(2) Търговците на горива на дребно обявяват цените на продуктите от нефтен произход, които предлагат и на интернет страниците си, когато е приложимо.

Глава шеста.

МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ НА ЦЕНИТЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩИТЕЛНИ УСЛУГИ

Раздел I.

Определяне на максималните цени на електронните съобщителни услуги

Чл. 30. Предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги определят цена на всяка една от електронните съобщителни услуги, които предоставят на абонатите и потребителите, не по-висока от цената на съответната услуга към 1 януари 2025 г.

Раздел II.

Обявяване размера на електронните съобщителни услуги

Чл. 31. (1) Предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги обявяват цените, ценовите пакети и/или тарифите на електронните

съобщителни услуги, които предоставят на абонатите и потребителите в евро и левове.

(2) Предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги обявяват по подходящ начин в офисите и на интернет страницата си ценова листа на услугите, в която са посочени цени на предлаганите услуги, ценови пакети и/или тарифи.

(3) Информацията по ал. 2 се предоставя безплатно на хартиен или друг траен носител при поискване на абоната или потребителя.

Глава седма.

МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ НА ЦЕНИТЕ НА ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ, ОТПУСКАНИ БЕЗ ЛЕКАРСКО ПРЕДПИСАНИЕ

Раздел I.

Определяне на максималните цени на лекарствените продукти, отпускани без лекарско предписание

Чл. 32. (1) Аптеките и дрогериите определят цени на лекарствените продукти, отпускани без лекарско предписание, не по-високи от регистрираните цени от Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти към 1 януари 2025 г.

(2) Когато е заличена цената на лекарствен продукт по ал. 1 и в рамките на 12 месеца от заличаването е подадено заявление за регистриране на цена на продукт със същия национален номер за идентификация, то заявената цена не може да надвишава размера на последно заличената цена.

(3) Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти служебно намалява максималната продажна цена на лекарствен продукт, получил разрешение за паралелен внос или уведомление за паралелна дистрибуция от Европейската агенция по лекарствата, при регистриране на по-ниска или намаляване на максималната продажна цена на еднакъв или подобен лекарствен продукт по чл. 214 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

(4) Цените на лекарствените продукти, отпускани без лекарско предписание, се обозначават в евро и в левове за посочения в чл. 15, ал. 2 от Закона за въвеждане на еврото в Република България период, като за цените в евро се прилагат правилата за превалутиране по чл. 12 и съответно за закръгляване по чл. 13 от същия закон.

Раздел II.

Обявяване на цените на лекарствените продукти, отпускани без лекарско предписание

Чл. 33. Аптеките и дрогериите обявяват цените на лекарствените продукти, отпускани без лекарско предписание, ясно, видимо, четливо и лесно разбираемо, по подходящ начин в търговските си обекти и на интернет страницата си, когато е приложимо.

Глава осма.

КОМПЕНСИРАНЕ НА МИНИМАЛНАТА РАБОТНА ЗАПЛАТА И СОЦИАЛНИТЕ ПЛАЩАНИЯ С ИНДЕКСА НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ

Компенсирание на минималната работна заплата и социалните плащания с индекса на потребителските цени

Чл. 34. Считано от 1 януари 2026 г. с индекса на потребителските цени за предходните 12 месеца се увеличава:

1. минималната работна заплата;
2. размерът на пенсиите за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване;
3. размерът на пенсиите, несвързани с трудовата дейност;
4. размерът на паричните обезщетения за отглеждане на дете до навършване 2-годишна възраст на детето;
5. размерът на месечните помощи за отглеждане на дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца;
6. минималният дневен размер на обезщетението за безработица;
7. други социални плащания.

Глава девета.

КОНТРОЛ, ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Раздел I.

Контрол

Чл. 35. Българската народна банка в съответствие с правомощията си осъществява контрол за спазване изискванията на чл. 21, ал. 1, чл. 22, чл. 24, чл. 25 и 26 от банките, лицензирани от БНБ, и клоновете на банки, осъществяващи дейност на територията на страната.

Чл. 36. Комисията за защита на потребителите в съответствие с правомощията си осъществява контрол за спазване изискванията на чл. 8, 10, чл. 11, ал. 2, чл. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 28, 29, 30, 31, 32 и 33.

Чл. 37. Министърът на земеделието и храните в съответствие с правомощията си осъществява контрол за спазване изискванията на чл. 10, чл. 11, ал. 2, чл. 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19 и 20.

Чл. 38. Министърът на икономиката и индустрията в съответствие с правомощията си осъществява контрол за спазване изискванията на чл. 14, 28 и 29.

Чл. 39. Комисията за регулиране на съобщенията в съответствие с правомощията си осъществява контрол за спазване изискванията на чл. 30 и чл. 31.

Чл. 40. Министърът на здравеопазването в съответствие с правомощията си осъществява контрол за спазване изискванията на чл. 32 и чл. 33.

Чл. 41. Компетентните по този закон органи си сътрудничат при осъществяване на контролните функции, като могат да извършват и съвместни проверки.

Чл. 42. (1) Всяко лице може да подаде сигнал за извършени нарушения от задължените лица по този закон до компетентен орган.

(2) Държавните органи оказват съдействие и предоставят информация на компетентния по този закон орган във връзка с осъществяване на правомощията му.

Раздел II.

Принудителни административни мерки

Чл. 43 Когато установи, че банка, лицензирана от Българската народна банка и клон на банка, осъществяваща дейност на територията на страната, с действие или бездействие наруши чл. 24, ал. 1, Българската народна банка може да наложи принудителни административни мерки по чл. 49

Чл. 44 Когато установи, че задължено лице с действие или бездействие нарушава чл. 8, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 29, чл. 31, ал. 1 и 2 и чл. 33, Комисията за защита на потребителите може да наложи принудителни мерки по чл. 49

Чл. 45 Когато установи, че задължено лице с действие или бездействие нарушава чл. 15, 16, 18 и 19, министърът на земеделието и храните може да наложи принудителни административни мерки по чл. 49.

Чл. 46 Когато установи, че задължено лице с действие или бездействие нарушава чл. 14 и 29, министърът на икономиката и индустрията може да наложи принудителни административни мерки по чл. 49.

Чл. 47 Когато установи, че задължено лице с действие или бездействие нарушава чл. 31, ал. 1 и 2, Комисията за регулиране на съобщенията може да наложи принудителни административни мерки по чл. 49.

Чл. 48. Когато установи, че задължено лице с действие или бездействие нарушава чл. 33., министърът на здравеопазването може да наложи принудителни административни мерки по чл. 49.

Чл. 49 (1) В случаите по чл. 43-48 съответният компетентен орган може да отправи писмено предписание до задълженото лице, с което да го задължи в определен от органа срок да предприеме конкретни мерки, предвидени в този закон или да предприеме конкретни мерки за преустановяване или отстраняване на извършено нарушение или на вредните последици от него.

(2) Принудителните административни мерки се налагат с мотивирано решение (предписание) на компетентния орган.

(3) Решението (предписанието) за налагане на принудителна административна мярка подлежи на незабавно изпълнение. Обжалването не спира изпълнението

(4) Издаването, връчването, обжалването на принудителните административни мерки по ал. 1 се извършва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел III.

Административнонаказателна отговорност

Чл. 50. (1) Който извърши или допусне извършване на нарушение на:

1. член 10, се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 10 000 лв.;
2. член 11, ал. 2, се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
3. член 13, ал. 1, се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
4. член 13, ал. 2, се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
5. член 14, се наказва с глоба в размер от 2000 лв. до 5000 лв.;
6. член 15, ал. 1 и 2, се наказва с глоба в размер от 300 лв. до 1000 лв.;
7. член 16, се наказва с глоба в размер от 1000 лв. до 3000 лв.;
8. член 18 ал. 1, ал. 2, ал. 3 и ал. 4, се наказва с глоба в размер от 2000 лв. до 5000 лв.;
9. член 19 ал. 1 и ал. 2, се наказва с глоба в размер от 1000 лв. до 3000 лв.;
10. член 20, се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
11. член 21 ал. 1, се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
12. член 22 се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
13. член 24, ал. 1 се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 10 000 лв.;
14. член 24, ал. 2 се наказва с глоба в размер от 1000 лв. до 3000 лв.;
15. член 25 се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
16. член 26 се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
17. член 28 се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
18. член 29, ал. 1 и 2 се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 10 000 лв.;

19. член 30 се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15000 лв.;
20. член 30, ал. 1 и 2 се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 10 000 лв.;
21. член 31, ал. 3 се наказва с глоба в размер от 1000 лв. до 3000 лв.;
22. член 32, ал. 1 и 2, се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 10 000 лв.;
23. член 33, се наказва с глоба в размер от 1000 лв. до 3000 лв.;
- (2) Който извърши нарушение на този закон или на подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане извън случаите по ал. 1, се наказва с глоба в размер от 500 лв. до 2000 лв.

(3) Който не изпълни или допусне неизпълнение на приложена принудителна мярка по:

1. член 44, се наказва с глоба в размер от 5000 лв. до 15 000 лв.;
2. член 45, се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 15 000 лв.;
3. член 46, се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 15 000 лв.;
4. член 47, се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 10 000 лв.;
5. член 48, се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 10 000 лв.;
6. член 49, се наказва с глоба в размер от 3000 лв. до 10 000 лв.

(4) В случай на повторно нарушение виновното лице се наказва с глоба в размер, както следва:

1. за нарушения по ал. 1, т. 1 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 20 000 лв.;
2. за нарушения по ал. 1, т. 2 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;
3. за нарушения по ал. 1, т. 3 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;
4. за нарушения по ал. 1, т. 4 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;
5. за нарушения по ал. 1, т. 5 се налага глоба в размер от 4000 лв. до 10 000 лв.;
6. за нарушения по ал. 1, т. 6 се налага глоба в размер от 600 лв. до 2000 лв.;
7. за нарушения по ал. 1, т. 7 се налага глоба в размер от 2000 лв. до 6000 лв.;
8. за нарушения по ал. 1, т. 8 се налага глоба в размер от 4000 лв. до 10 000 лв.;
9. за нарушения по ал. 1, т. 9 се налага глоба в размер от 2000 лв. до 6000 лв.;
10. за нарушения по ал. 1, т. 10 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;
11. за нарушения по ал. 1, т. 11 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;

12. за нарушения по ал. 1, т. 12 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;

13. за нарушения по ал. 1, т. 13 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 20 000 лв.;

14. за нарушения по ал. 1, т. 14 се налага глоба в размер от 2000 лв. до 6000 лв.;

15. за нарушения по ал. 1, т. 15 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;

16. за нарушения по ал. 1, т. 16 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;

17. за нарушения по ал. 1, т. 17 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;

18. за нарушения по ал. 1, т. 18 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 20 000 лв.;

19. за нарушения по ал. 1, т. 19 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;

20. за нарушения по ал. 1, т. 20 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 20 000 лв.;

21. за нарушения по ал. 1, т. 21 се налага глоба в размер от 2000 лв. до 6000 лв.;

22. за нарушения по ал. 1, т. 22 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 20 000 лв.;

23. за нарушения по ал. 1, т. 23 се налага глоба в размер от 2000 лв. до 6000 лв.;

24. за нарушения по ал. 2 се налага глоба в размер от 1000 лв. до 4000 лв.;

25. за нарушения по ал. 3, т. 1 се налага глоба в размер от 10000 лв. до 30 000 лв.;

26. за нарушения по ал. 3, т. 2 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 30 000 лв.;

27. за нарушения по ал. 3, т. 3 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 30 000 лв.;

38. за нарушения по ал. 3, т. 4 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 20 000 лв.;

29. за нарушения по ал. 3, т. 5 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 20 000 лв.;

30. за нарушения по ал. 3, т. 6 се налага глоба в размер от 6000 лв. до 20 000 лв.

(5) За нарушения от юридически лица и еднолични търговци по:

1. за нарушения по ал. 1, т. 1 се налага имуществена санкция в размер на 3 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година, а при повторно нарушение – на 7 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година;

14. за нарушения по ал. 1, т. 14 се налага имуществена санкция в размер от 2000 лв. до 6000 лв, а при повторно нарушение – от 4000 лв. до 12 000 лв.;

15. за нарушения по ал. 1, т. 15 се налага имуществена санкция в размер на 3 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година, а при повторно нарушение – на 7 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година;

16. за нарушения по ал. 1, т. 16 се налага имуществена санкция в размер на 3 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година, а при повторно нарушение – на 7 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година;

17. за нарушения по ал. 1, т. 17 се налага имуществена санкция в размер на 3 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година, а при повторно нарушение – на 7 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година;

18. за нарушения по ал. 1, т. 18 се налага имуществена санкция в размер от 6000 лв. до 20000 лв, а при повторно нарушение – от 12000 лв. до 40000 лв.;

19. за нарушения по ал. 1, т. 19 се налага имуществена санкция в размер на 3 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година, а при повторно нарушение – на 7 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година;

20. за нарушения по ал. 1, т. 20 се налага имуществена санкция в размер от 6000 лв. до 20 000 лв, а при повторно нарушение – от 12 000 лв. до 40 000 лв.;

21. за нарушения по ал. 1, т. 21 се налага имуществена санкция в размер от 2000 лв. до 6000 лв, а при повторно нарушение – от 4000 лв. до 12 000 лв.;

22. за нарушения по ал. 1, т. 22 се налага имуществена санкция в размер на 3 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година, а при повторно нарушение – на 7 на сто от реализирания от него оборот в страната през предходната календарна година;

23. за нарушения по ал. 1, т. 23 се налага имуществена санкция в размер от 2000 лв. до 6000 лв, а при повторно нарушение – от 4000 лв. до 12 000 лв.;

24. за нарушения по ал. 2 се налага имуществена санкция в размер от 1000 лв. до 4000 лв, а при повторно нарушение – от 2000 лв. до 8000 лв.;

25. за нарушения по ал. 3, т. 1 се налага имуществена санкция в размер от 10 000 лв. до 30 000 лв, а при повторно нарушение – от 20 000 лв. до 60 000 лв.;

26. за нарушения по ал. 3, т. 2 се налага имуществена санкция в размер от 6000 лв. до 30 000 лв, а при повторно нарушение – от 12 000 лв. до 60 000 лв.;

27. за нарушения по ал. 3, т. 3 се налага имуществена санкция в размер от 6000 лв.; до 30 000 лв, а при повторно нарушение – от 12 000 лв. до 60 000 лв.;

28. за нарушения по ал. 3, т. 4 се налага имуществена санкция в размер от 6000 лв. до 20 000 лв, а при повторно нарушение – от 12 000 лв. до 40 000 лв.;

29. за нарушения по ал. 3, т. 5 се налага имуществена санкция в размер от 6000 лв. до 20 000 лв, а при повторно нарушение – от 12 000 лв. до 40 000 лв.;

30. за нарушения по ал. 3, т. 6 се налага имуществена санкция в размер от 6000 лв. до 20 000 лв, а при повторно нарушение – от 12 000 лв. до 40 000 лв.

Раздел IV.

Издаване и обжалване на наказателни постановления

Чл. 51. (1) Актовете за установяване на административни нарушения по този закон се съставят от длъжностни лица, оправомощени от:

1. съответния подуправител на Българската народна банка, когато нарушението е извършено от банка, лицензирана от БНБ и клон на банка, осъществяваща дейност на територията на страната;

2. председателя на Комисията за защита на потребителите;

3. министъра на земеделието и храните;

4. министъра на икономиката и индустрията;

5. председателя на Комисията за регулиране на съобщенията;

6. министъра на здравеопазването.

(2) Наказателните постановления по ал. 1 се издават от съответния административнонаказващ орган или от оправомощени от него длъжностни лица:

1. по ал. 1, т. 1 - съответния подуправител на Българската народна банка, когато нарушението е извършено от банка, лицензирана от БНБ и клон на банка, осъществяваща дейност на територията на страната;

2. по ал. 1, т. 2 - председателя на Комисията за защита на потребителите;

3. по ал. 1, т. 3 - министъра на земеделието и храните;

4. по ал. 1, т. 4 - министъра на икономиката и индустрията;

5. по ал. 1, т. 5 - председателя на Комисията за регулиране на съобщенията;

6. по ал. 1, т. 6 - министъра на здравеопазването.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Лице, което в едномесечен срок от влизането в сила на наказателно постановление не плати наложената му глоба или имуществена санкция, дължи лихва в размер на законната лихва за периода от датата, следваща деня на изтичане на едномесечния срок, до датата на плащането.

Раздел V.

Списък на Юридически лица и еднолични търговци, определящи цени в нарушение на закона

Чл. 52 (1) Юридически лица и еднолични търговци, по отношение на които има влязла в сила имуществена санкция по чл. 51, ал. 5, т. 1, 2, 3, 4, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 19 и 22 се вписват в списък, който се обявява на интернет страниците на Комисията за защита на потребителите, Министерството на икономиката и индустрията и на съответните контролиращи органи по чл. 35-40.

(2) На търговските обекти, стопанисвани от юридически лица и еднолични търговци, включени в списъка по ал. 1, се поставя съответен знак, утвърден от Комисията за защита на потребителите.

(3) Заличаването от списъка по ал. 1 се извършва една година след заплащане на съответната имуществена санкция.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Надценка“ е разликата между цената, на която задължените лица по чл. 7 са закупили хранителните продукти от своите доставчици и цената, на която предлагат съответния продукт на дребно

2. „Обратни услуги“ са допълнителни и/или спомагателни услуги, които се предоставят от задължените лица по чл. 3, които закупуват храни по чл. 4 от своите доставчици, или свързани с тях лица по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон.

3. „Годишен оборот“ е оборотът, включващ сумите на данъчните основи на извършените от лицето облагаеми доставки, включително облагаемите с нулева ставка, освободените доставки, доставките с място на изпълнение извън територията на страната, както и сумите на данъчните основи на получените авансови плащания, посочени от лицето в подадените

справки – декларации по чл. 125, ал.1 от Закона за данък върху добавената стойност за данъчните периоди през предходната календарна година.

4. „Повторно“ е нарушението, извършено в период от 6 месеца от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.

5. „Потребител“ е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор действа извън рамките на своята търговска или професионална дейност.

6. „Превалутитране“ означава промяна на паричната единица, в която е определена сума или стойност, от левове в евро с прилагане на официалния валутен курс и на правилата за закръгляване, установени в Закона за въвеждане на еврото в Република България.

7. „Продажна цена“ е крайната цена за бройка или за определено количество стоки или за услуги, включваща данък върху добавената стойност и всички допълнителни данъци и такси.

8. „Продукт от нефтен произход“ е понятие по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход.

9. „Стока“ е всяка движима материална вещ, стоки са и вода, газ и електрическа енергия, когато се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или в определено количество;

10. „Търговец“ е понятие по смисъла на чл. 1 от Търговския закон.

11. „Услуга“ е всяка материална или интелектуална дейност, която се извършва по независим начин, предназначена е за друго лице и не е с основен предмет прехвърляне владение на вещ.

12. „Основни хранителни продукти“ са най-често купуваните хранителни продукти, неизменна част от ежедневния хранителен режим, осигуряващи основните хранителни вещества.

13. „Стоки и услуги от първа необходимост“ са тези стоки и услуги, които са предназначени за задоволяване на непосредствените нужди на човек и без които не може да поддържа минимален жизнен стандарт. Те задоволяват базови физиологични и битови потребности.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. (1) Министерският съвет приема в едномесечен срок от влизането в сила на този закон:

1. решение по чл. 9, ал. 1;
2. решение по чл. 11, ал. 1;

3. решение по чл. 12, ал. 1.

(2) Министерският съвет изготвя и обявява в едномесечен срок от влизането в сила на този закон списък по чл. 9, ал. 2.

(3) Министерският съвет приема в двумесечен срок от влизането в сила на този закон наредбата по чл. 12, ал. 2.

(4) Министерският съвет приема в двуседмичен срок от влизането в сила на този закон решение по чл. 27, ал. 1.

§ 3. Българската народна банка създава регистър за таксите и комисионите на банките в едномесечен срок от влизането в сила на този закон.

§4. (1) Задължените лица по чл. 21 определят размера на таксите и комисионите по реда на чл. 21 ал. 1 и чл. 22 в едномесечен срок от влизане в сила на този закон.

(2) Задължените лица по чл. 30 определят цена на всяка една от електронните съобщителни услуги по реда на чл. 30 в едномесечен срок от влизане в сила на този закон.

(3) Задължените лица по чл. 32 определят цени на лекарствените продукти, отпускани без лекарско предписание по реда на чл. 32 в едномесечен срок от влизане в сила на този закон.

§5. Законът влиза в сила шест месеца преди датата, определена в решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България.

Вносители:

Нина Димитрова
Драгомир Сетов
Ангел Ангелов
Христо Растанки
Кирил Веселински
Виолета Комитова

Томас Мадисон Кассидж

Красноярск Тимотов Никитов - Кайенерофот
Павлу Стефанов Респел

Владимир Герман
Николай Цанков
Габриел Велков

Марияна Богданова
Андрей Попов,
Георгиев Стефан,
Михаил Петков

Билан Иванов,
Кристиан Димитров,
Жулия Димитров,
Михаил Димитров

МОТИВИ

към проект на Закон относно мерките за контрол на цените на основни стоки и услуги в периода на въвеждане на еврото в Република България

Голяма част от българските граждани се опасяват, че въвеждането на еврото в страната неминуемо ще доведе до сериозен ръст на цените, особено на стоките от първа необходимост, и силно изоставащи доходи, значително под реалната инфлация. Страхът от подобен ръст на цените не е неоснователен предвид опита на останалите европейски държави при приемане на еврото, при които в месеците след влизане в еврозоната се наблюдава инфлация с няколко пункта по-висока от средноевропейската.

За българските граждани ефектът от такова повишаване на цените и на инфлацията в страната ще се почувства още по-драстично предвид изоставането на доходите и ниските нива на БВП на глава от населението.

Макар обективните основания за повишаване на цените да са ограничени, България е в риск от повишаване на цените от една страна поради създаденото очакване за това, а от друга поради особената си уязвимост към спекула и изкуствено повишаване на цените. От една страна повишаването на цените, особено на стоките и услугите от първа необходимост, продължава изключително интензивно през последните години. Данните на НСИ показват ръст на цените на основни хранителни стоки за последните 3 години, достигащи и надхвърлящи 100% за някои продукти. Като със 100% е повишението и на приходите от такси и комисиони на банките от 2020г. до края на 2024г.

Пазарът в много сектори е несъвършен и малко на брой големи играчи доминират ключови сфери като финансовия и банковия сектор, търговията на дребно, съобщителните услуги, търговията с нефтопродукти и други, което увеличава риска от злоупотреби при преминаването към еврото.

На следващо място нормативната уредба и контролните органи досега не се справят достатъчно категорично с упражняването на контрол и предотвратяването на злоупотреби от страна на икономически силните субекти спрямо българските потребители, което налага необходимостта от по-ефективно регулиране и повече правомощия на контролните органи в периода на въвеждане на еврото в Република България.

Опитът на всички страни, въвели еврото като своя валута, до момента показва сходни тенденции за завишена инфлация през първите месеци след въвеждането на единната валута.

И приемането на Закона за въвеждане на еврото в Република България през 2024 г. не дава достатъчно гаранции за защита от ръст на цените вследствие на опити за спекулация и злоупотреби от страна на недобросъвестни търговци. Подобни закони са приети от всички държави, преминаващи към еврото, но те сами по себе си не са успели да предотвратят повишаване на цените, поради което са се наложили и допълнителни законодателни мерки. Обобщение на проучването на опита на държавите от еврозоната се съдържа в отговора на ресорната дирекция към Конгреса на депутатите на Испания, която в отговор на наше запитване признава, че „Практически прилагането на правилата за конвертиране и закръгляване не можеха да предотвратят покачването на цените, нито чрез ревизиите, които се извършваха непрекъснато в хода на нормалната икономическа дейност, нито чрез включване на ефекти, свързани с процеса на конвертиране. Този „възходящ“ ценови ефект от въвеждането на еврото се дължеше на факта, че компаниите бяха склонни да концентрират редица ценови промени точно около момента на преминаването към еврото...“

Това ясно илюстрира как страни с много по-висок стандарт на живот от този в България изпитват затруднения при въвеждането на единната валута, а изкушението за „изравняване“ на българските цени с европейските при драстично по-ниски доходи създава реални рискове за населението.

От друга страна ангажиментът за засилен контрол от контролните органи може да е ефективен единствено при наличие на нормативна уредба, която изрично да дава правомощия на институциите да регулират и да упражняват контрол и санкции спрямо необоснован ръст на цените.

Примерът на Република Хърватия, която последна влезе в еврозоната на 1 януари 2023г, е още по-показателен, като там правителството за две години приема последователно шест решения за регулиране на цените с цел максимална защита за потребителите. В резултат на тези решения са въведени тавани на цените на 70 стоки от първа необходимост и пределни надценки на 40 от тях, като важни мерки за контрол на инфлацията и защита на стандарта на живот на гражданите от спекулативна инфлация след влизането в еврозоната. На 8 март 2025г. парламентът на Хърватия приема и нарочен закон, с който дава възможност на правителството да регулира цените на основни хранителни продукти и стоки от първа необходимост, които са в риск от спекулативно повишаване.

Мерките там ясно показват, че ефективен начин за справяне със спекулативното покачване на цените е серия от мерки сред които налагане на таван на цените, връщане на цени до определено ниво, предварително

одобрение на цени, обявяване на ценови листи. Така се дава възможност на изпълнителната власт, наблюдавайки пазара, да налага съответна регулация при необходимост.

Аналогично и в настоящия законопроект предлагаме набор от мерки, които могат да бъдат наложени, за да се защитят потребителите от необосновано покачване на цените в страната в особено ключови и уязвими към спекулации сфери. Секторите, в които предлагаме регулация на цените включват:

1. основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост, определени с решение на Министерски съвет;
2. таксите и комисионите на банките;
3. продукти от нефтен произход;
4. електронни съобщителни услуги;
5. лекарствени продукти, отпускани без лекарско предписание;
6. други стоки и услуги, определени с решение на Министерски съвет.

Анализът на пазара в страната през последните години показва, че тези сектори са с най-висок риск от драстичен необоснован скок на цените като същевременно представляват най-висок дял от ежемесечните разходи на българските граждани.

Стъпвайки на добрите практики на другите европейски страни с настоящия законопроект предлагаме държавата превантивно, 6 месеца преди датата на въвеждане на еврото в България, да предприеме защитни действия за недопускане на спекула с цените с мерки като: определяне на максимални цени при търговия на дребно; определяне на пределни надценки; връщане на максималните цени до определено ниво; обявяване на ценови листи на сайта на търговеца; забрана за увеличаване размера на такси и за въвеждане на нови такси; задължително обявяване на цена, която е била валидна в предходен период.

Законът има временен характер, като действа за период 6 месеца преди и 12 месеца след влизане на България в еврозоната и цели да избегне турбулентност на цените и спекулативно възползване от периода на преход в страната, а не да въвежда трайни механизми за допълнителен административен контрол.

Ключов сектор за защита на потребителите по време на прехода към въвеждане на еврото са основните хранителни продукти и стоките и

услугите от първа необходимост. Опитът на България и на други европейски страни през последните години показаха изключителна нестабилност на цените на основни стоки и услуги и нарастване, далеч изпреварващо средната инфлация и доходите на гражданите, което основателно предизвиква гняв у гражданите. Бойкотите на хранителните вериги от последната година са само един от примерите за недоволство от спекулативните цени и от невъзможността на институциите да се справят с нарастването им. Показателен е фактът, че бойкотите на хранителните вериги започнаха именно от Хърватия – страната, която последна прие еврото за своя валута през 2023г.

Но мерки за контрол за регулиране на цените от началото на тази година предприемат редица европейски държави – Словакия, Словения, Косово, Гърция, Румъния, Сърбия, Македония. А през последните години подобни мерки са въведени и във Франция, Испания, Италия, Унгария.

Законопроектът предвижда мерки за контрол на цените на основни хранителни продукти, стоки и услуги от първа необходимост – определяне на максимални цени, на пределни надценки в търговията на дребно, но също така и по цялата агрохранителна верига.

Със свое решение Министерският съвет на всеки 3 месеца определя списък на основните хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост и максималните им цени при търговия на дребно. По отношение на търговските вериги и на търговците с оборот над 20 млн. лв. Министерският съвет определя и пределна надценка в размер на до 10 на сто в рамките на определената максимална цена за основните хранителни продукти от списъка на МС.

Търговците, които предлагат за продажба на дребно продуктите и стоките с регулирани цени ги обозначават със специален знак на Министерството на икономиката и индустрията. Задължение на търговците на дребно е обявяване и на цените на продуктите и стоките, които са били валидни към 1 януари 2025г. Тези цени, както и цените на дребно в лева и евро се обявяват на информационни табла, на видимо място в търговските обекти, а също и на сайта на търговеца.

В търговски обекти с площ над 400 кв. м. стоките с регулирани цени се предлагат на обособено, ясно обозначено и отделено място.

През последните 4 години банките повишиха приходите си от такси и комисиони два пъти. От началото на тази година, синхронизирано, банките вече два пъти увеличиха таксите. Затова предлагаме в едномесечен срок

след влизане в сила на закона банките да определят размер на таксите не по-висок от средния размер за 2024г.

В законопроекта залагаме задължение на БНБ да създаде и води регистър на таксите и комисионите на банките. Със законопроекта се предвижда забрана за увеличаване размера на таксите и комисионите на банките, както и за въвеждане на нови такси, свързани с обмяната на левове в евро.

По примера на Хърватия със законопроекта предлагаме мерки за контрол на цените на продуктите от нефтен произход. Министерският съвет на всеки две седмици ще определя максимални цени на горивата на бензиностанциите по формула, която отчита базовата цена на горивата и пределна надбавка.

От началото на тази година два от телекомите отново чувствително повишиха цените на електронните съобщителни услуги, които предлагат. Предвиждаме в едномесечен срок от влизането на закона в сила мобилните оператори да коригират цените на ниво не по-високо от цената на съответната услуга към 1 януари 2025г.

Въвеждаме задължение и за банките, и за мобилните оператори при поискване от потребител да предоставят безплатно на хартиен или друг носител информация за цените на предлаганите услуги.

През последните години гражданите се оплакват от растящите цени на лекарствата. Доколкото лекарствените продукти от позитивния лекарствен списък и тези, които се предлагат по лекарско предписание са с регулирани цени при търговия на дребно, предлагаме регулация и на цените на лекарствените продукти, отпускани без рецепта. Те могат да бъдат предлагани за продажба в аптеките и дрогериите на цени не по-високи от регистрираните към 1 януари 2025г.

И в периода на влизане в еврозоната България ще продължи да е държавата-членка с най-ниски доходи. Затова като допълнителна гаранция, че въвеждането на еврото у нас няма да доведе до загуба на жизнения стандарт на българите със законопроекта предвиждаме индексирание на работна заплата и социалните плащания на гражданите с индекса на потребителските цени за предходните 12 месеца.

За търговците на дребно, банките, телекомите, бензиностанциите, аптеките и дрогериите законът предвижда сериозни санкции за нарушения на закона. Разширяваме правомощията на контролните органи за налагане на принудителни административни мерки и наказателни постановления по

този закон. Законът стимулира сътрудничеството между компетентните по този закон органи при извършването на съвместни проверки за изпълнението на закона. Санкциите за определяне на цени над максималнодопустимите от закона при търговията с храни, стоки и услуги, финансови услуги, горива, лекарства, далекосъобщителни услуги достигат до 3% от оборота при първо и до 7 на сто при повторно нарушение.

Въвеждаме черен списък на фирмите, телекомите, банките спекуланти, в които ще се включва всеки търговец, определил спекулативно цени над определените от съответния компетентен орган или по силата на този закон.

Целта на този закон е да въведе ефективни механизми за предотвратяване спекулативното повишаване на цените на основните хранителни продукти, стоките и услугите от първа необходимост и да гарантира пред гражданите, че държавата не е пасивен наблюдател, институциите не са с вързани ръце и няма да оставят гражданите да се оправят сами като не допуснат необоснован и спекулативен скок на цените.

Вносители:

Нина Димитрова
Тракомер Стойков
Анастас Анастасов
Христо Расташки
Жури Веселински
Вioleta Комитова

Томас Иванович Девел
Красноярск Тайнов Гитов - Красноярск
Павлу Степану Петру,

Владимир Герасов
Реня Лукива
Габриел Вилков
Марияна Богданова
Матей Донел
Геннадий Иван
МАН Б. Б. Б. Б.
Биланя Иванова
Кристиан Водничков
Жури Жури
Мис Жури

Предварителна оценка на въздействието

на проекта на Закон относно мерките за контрол на цените на основни стоки и услуги в периода на въвеждане на еврото в Република България

1. Основания за законодателната инициатива

Основна причина за която налага приемането на законопроекта е продължаващото през последните години повишаване на цените на основните за гражданите стоки и услуги и опасението, че въвеждането на еврото у нас ще доведе до нов спекулативен ръст на цените.

Несвършеният пазар, при който в много сектори малко на брой големи играчи доминират ключови сфери като финансовия и банковия сектор, търговията на дребно, съобщителните услуги, търговията с нефтопродукти и други, вече доведе до необосновано повишаване на цените през последните години и увеличава риска от злоупотреби при преминаването към еврото.

2. Заинтересовани групи

Гражданите на Република България в качеството им на потребители на хранителни продукти, стоки и услуги от първа необходимост, клиентите на банки, клиентите на електронни съобщителни услуги, потребителите на нефтени продукти, потребителите на лекарствени продукти, отпускани без лекарско предписание;

Работещите на трудов договор, получаващи минимална работна заплата;

Пенсионерите с пенсии за осигурителен стаж и възраст;

Пенсионерите, с пенсии, несвързани с трудовата дейност;

Получаващите, парични обезщетения за отглеждане на дете до навършване 2-годишна възраст на детето;

Получаващите месечни помощи за отглеждане на дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца;

Получаващите, обезщетение за безработица;

Търговците на хранителни продукти с оборот, надхвърлящ 20 000 000 лв. за предходната календарна година;

Търговците на хранителни продукти, стоки и услуги от първа необходимост;

Търговците на горива на дребно;

Производители, преработватели и търговци на едро по цялата верига на доставки;

Банките, лицензирани от БНБ, и клоновете на банки, осъществяващи дейност на територията на страната;

Търговците с продукти от нефтен произход на дребно;

Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги,

Аптеките и дрогериите;

Министерски съвет;

Министерство на икономиката и индустрията;

Министерство на земеделието и храните;

Министерство на здравеопазването;

Комисия за защита на потребителите;

Комисията за регулиране на съобщенията;

Българската народна банка;

3. Анализ на разходите и ползите

За прилагането на законопроекта не са необходими значителни финансови средства за държавния бюджет освен за разширяване административния капацитет на контролните органи и за индексация на минималната работна заплата и социалните плащания.

Законопроектът предлага ключови механизми за държавата за регулация на цените на основните хранителни продукти, стоките и услугите

от първа необходимост, финансовите услуги, горивата, електронните съобщителни услуги, лекарствата, отпускани без лекарско предписание, които са сред секторите с най-съществен ръст на цените през последните години и с най-висок ръст от ново, спекулативно поскъпване по време на прехода при въвеждане на еврото в България.

Инфлацията за страната от 2020г. до края на 2024г. е в размер на 34%, като за основните хранителни стоки тя е средно над 50% като за отделни продукти достига над 110% - 150%. За същия период приходите на банките от такси и комисиони се увеличава двойно. Горивата претърпяха едни от най-сериозните си флуктуации през последните години. Като тези примери илюстрират сериозността на проблема за българското общество и нуждата от държавна намеса, която за защити потребителите от прекомерни и спекулативни надценки на стоките и услугите от най-съществено значение за българските граждани. От друга страна законът в максимална степен гарантира, че въвеждането на еврото у нас няма да доведе до обедняване на българските граждани с избягване на спекулативно повишаване на цените и индексирание на минималната заплата и социалните плащания с темпа на инфлацията.

4. Административна тежест и структурни промени

Предлаганите изменения въвеждат допълнителни регулации, в синхрон с изискванията на Закона за въвеждане на еврото в Република България, както и за оповестяване на цените на търговците в засегнатите сектори в търговските обекти и на интернет страниците им.

Ефективният контрол по отношение изпълнението на закона изисква известно повишаване възможностите на администрацията на регулиращите институции за периода на действие на закона – 6 месеца преди и 12 месеца след въвеждане на еврото у нас.

5. Въздействие върху нормативната уредба

Предлаганият закон изисква приемане на решения на Министерски съвет за определяне на основни хранителни продукти и стоки и услуги от първа необходимост и максималните им цени, определяне на основни хранителни продукти с пределни надценки, решения за определяне на максимални цени на горивата от нефтен произход, както и наредба, определяща начина на формиране на пределните надценки по отношение на покупко-продажбата на хранителните продукти относно производители, преработватели и търговци на едро по веригата на доставки.

6. Равно третиране от държавата и демографско развитие

Законът осигурява равно третиране от държавата на всички българските граждани и ясни правила за регулиране на цените основни стоки и услуги.

Прилагането на закона ще доведе до максимално гарантиране за българските граждани на тяхното благосъстояние по време на въвеждане на еврото у нас със стабилни ценови нива и индексиране на основните социални плащания и минималната заплата с темпа на инфлацията, като по този начин ще насърчи демографското развитие в условията на стабилна социална среда.

Вносители:

Нина Филипова
Димитър Стойков
Анастас Анастас
Христо Рагашки
Жури Веселински
Вioleta Комитова

томар индирга перелл -

Красенмра Теукобс Губовс-Канисекобс,
Павхун Гес ачал Пес јел,

Владимир Германов

Петр Цанков

Габриел Велков

Марияна Бозданева

Антон Попов

Александер Шасков

Авд. Б. Тодоров

Билана Иванова

Кристина Георгиева

Зорна Златева

Мих. Ангелов